

Akademia Muzyczna im. St. Moniuszki w Gdańsku

SYLABUS

(dla przedmiotu zajęć zbiorowych)

Autorzy opracowania: dr hab. Violetta Kostka;

Nazwa przedmiotu	Kultury muzyczne świata
Kierunek studiów	Dyrygentura
Specjalność	Dyrygentura symfoniczno-operowa
Poziom studiów	magisterskie
Tryb	stacjonarne
Jednostka prowadząca	Wydział Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki
Osoby realizujące	dr hab. Violetta Kostka;

efekty kształcenia - wiedza

- charakteryzuje główne sposoby muzykowania danej grupy etnicznej (K_W02)
- wymienia główne sposoby muzykowania danej grupy etnicznej (K_W02)
- rozróżnia muzykę różnych kontynentów z nagrań (K_W02, K_W05)
- potrafi dotrzeć do podstawowych informacji z zakresu etnomuzykologii (K_W06)

efekty kształcenia - umiejętności

- klasyfikuje kultury muzyczne świata z punktu widzenia technik wokalnych, instrumentarium itp. (K_U02, K_U04, K_U05)
- porównuje odległe i bliskie kultury muzyczne świata (K_U02, K_U04, K_U05)
- analizuje przykłady dźwiękowe z różnych rejonów świata (K_U03)
- przygotowuje prezentacje słowne wsparte przykładami muzycznymi (K_U06)

efekty kształcenia - kompetencje społeczne

- inspiruje innych do poznawania kultur muzycznych świata (K_K01)
- dąży do zachowania wszelkich niezapisywanych sposobów muzykowania (K_K02)
- docenia kulturę muzyczną każdej grupy etnicznej (K_K02)
- stara się przedstawić kultury muzyczne świata jako dorobek ludzkości (K_K02)

założenia, cele oraz charakterystyka przedmiotu

Etnomuzykologia, rozumiana jako dyscyplina zajmująca się niezapisywaną twórczością muzyczną całego świata, obejmuje następujące dziedziny wiedzy:

- orientalistykę muzyczną,
- antropologię muzyczną,
- folklorystykę muzyczną,
- etnomuzykologię zmiany kulturowej.

Studenci poznają najpierw kultury muzyczne im najbliższe, a więc własnego kraju i pozostałych krajów Europy, a następnie - kultury mniej znane, tzn. pozostałych kontynentów. Na wykładach omawiane są, w zależności od kultur, problemy czysto muzyczne, jak teoria i estetyka lub problemy muzyczne w kontekście społeczno-kulturowym. Niezależnie od grupy etnicznej poruszana jest zawsze kwestia życia dawnych sposobów muzykowania w obecnych czasach. Celem poznania tradycyjnych kultur muzycznych świata jest pogłębienie zrozumienia istoty i roli muzyki w życiu człowieka oraz wykształcenie w studentach potrzeby pielęgnacji zanikających kultur muzycznych. Przedmiot może też ułatwić zrozumienie fascynacji kompozytorów ludowym lub tradycyjnym materiałem muzycznym, przez co staje się niezwykle ważnym dopełnieniem historii muzyki. Studenci kompozycji mogą tu ponadto znaleźć inspirację dla ich własnej twórczości.

sposób realizacji

zajęcia stacjonarne

wymagania wstępne i dodatkowe

Przedmiot nie wymaga specjalnego przygotowania studentów, ale dobrze jest jeśli znają podstawowe zasady muzyki i mają rozwiniętą pamięć muzyczną, posiadają ogólną wiedzę o życiu społeczeństw na różnych stopniach rozwoju cywilizacyjnego, umieją czytać mapy i swobodnie posługują się językami obcymi, głównie angielskim, niemieckim i francuskim.

zalecane fakultatywne komponenty przedmiotu

- słuchanie nagrań różnych kultur muzycznych świata i samodzielna lektura książek

bibliografia podstawowa

1. Bielawski Ludwik, *Kaszuby*, t. 1-3, Warszawa 1997.
2. Collaer Paul, *Ozeanien*, (Musikgeschichte in Bildern, t. 1, z. 1), Leipzig 1965.
3. Collaer Paul, *Amerika. Eskimo und indianische Bevölkerung*, (Musikgeschichte in Bildern, t. 1, z. 2), Leipzig 1976.
4. Collaer Paul, *Südostasien*, (Musikgeschichte in Bildern, t. 1, z. 3), Leipzig 1979.
5. Collaer Paul, Elsner Jürgen, *Nordafrika*, (Musikgeschichte in Bildern, t. 1, z. 8), Leipzig 1983.
6. Czekanowska Anna, *Kultury muzyczne Azji*, Kraków 1981.

7. Dahlig Piotr, *Muzyka ludowa we współczesnym społeczeństwie*, Warszawa 1987.
8. Gansemans Jos, Schmidt-Wrenger Barbara, *Zentralafrika*, (Musikgeschichte in Bildern, t. 1, z. 9), Leipzig 1986.
9. Hasła przedmiotowe z encyklopedii muzycznych: *New Grove of Music and Musicians, Musik in Geschichte und Gegenwart*.
10. Kubik Gerhard, *Westafrika*, (Musikgeschichte in Bildern, t. 1, z. 11), Leipzig 1989.
11. Kubik Gerhard, *Ostafrika*, (Musikgeschichte in Bildern, t. 1, z. 10), Leipzig 1982.
12. *Muzyka Podhala*, opr. Stanisław Mierczyński, Kraków 1973.
13. Olędzki Stanisław, *Polskie instrumenty ludowe*, Kraków 1978.
14. Sobiescy: Jadwiga, Marian, *Polska muzyka ludowa i jej problemy*, Kraków 1973.
15. Stęszewski Jan, *Uwagi o etnomuzycznej regionalizacji Polski*, w: *Dyskurs o tradycji*, Wrocław 1974.
16. Stęszewski Jan, *Muzyka ludowa [Polski]*, w: *Etnografia Polski. Przemiany kultury ludowej*, t. 2, Warszawa 1981.
17. Wozaczyńska Antonina, *Pieśni kurpiowskie: ich struktura i charakterystyka w świetle zbiorów W. Skierkowskiego*, Wrocław 1956.
18. Woźniak Jolanta, *Polski folklor muzyczny*, Gdańsk 1981.
19. Żerańska-Kominek Sławomira, *Symbole czasu i przestrzeni w muzyce Azji Centralnej*, Kraków 1987.
20. Żerańska-Kominek Sławomira, *Muzyka w kulturze. Wprowadzenie do etnomuzykologii*, Warszawa 1995.

bibliografia uzupełniająca

1. *History of Jazz. Rodowód*, red. Andrzej Schmidt, Lublin 2009.
2. Muszkalska Bożena, *Muzyka ludowa Sardynii*, Poznań 1996.
3. *Worlds of Music*, red. Jeff T. Titon, New York 1992.

semestr	forma zaliczenia	forma zajęć	wymiar godzin	wycena ects
3	zaliczenie	seminarium	30	2.0

pedagog

dr hab. Violetta Kostka;

treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia

- Wprowadzenie do etnomuzykologii.
2. Muzyka ludowa i tradycyjna we współczesnym społeczeństwie.
 3. Polska. Kompleks środkowopolski.
 4. Polska. Obszar północno-zachodni.
 5. Polska. Obszar północno-wschodni.
 6. Polska. Obszar wschodni.
 7. Polska. Obszar południowy.
 8. Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce.
 9. Muzyka hiszpańska, portugalska i francuska.
 10. Muzyka skandynawska i wysp brytyjskich.
 11. Bałkański folklor muzyczny.
 12. Muzyka rosyjska, ukraińska i rumuńska.
 13. Muzyka Żydów Europy Centralnej.

Pierwsze tematy wprowadzają studentów w interesującą i raczej mało znaną problematykę samych badań etnomuzykologicznych. Studenci poznają nie tylko różne metody badawcze, ale także zmieniające się w czasie sposoby organizacji wiedzy. Dalsze tematy są już poznawaniem konkretnych kultur muzycznych, od polskich, przez inne europejskie, na kulturze Żydów Europy Centralnej kończąc. Szczegółowo prezentowane zagadnienia zwykle rozszerzają i systematyzują już posiadaną wiedzę.

metody dydaktyczne

Podstawą kursów są wykłady oparte na literaturze polskiej i obcojęzycznej uzupełniane przede wszystkim licznymi przykładami słuchowymi oraz mapami, zdjęciami, transkrypcjami i tłumaczeniami obcojęzycznych tekstów w utworach wokalnych. W celu uatrakcyjnienia spotkań wprowadzane są różnego rodzaju ciekawostki i zagadnienia wywołujące dyskusje.

warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania

- wygłoszenie referatu na wybrany temat
- zaliczenie kolokwium
- zaliczenie testu słuchowego

Każde zadanie jest punktowane, a suma zdobytych punktów zostaje przełożona na ocenę.

semestr	forma zaliczenia	forma zajęć	wymiar godzin	wycena ects
4	zaliczenie	seminarium	30	2.0

pedagog

dr hab. Violetta Kostka;

treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia

1. Oceania. Aborygeni i ich muzyka.

- 2-3. Afryka. Kultura muzyczna Afryki Środkowej i Etiopii.
- 4-5. Ameryka Północna i A. Południowa. Kultura muzyczna Indian i Eskimosów.
- 6-7. Kultura muzyczna Murzynów amerykańskich.
8. Indie północne i południowe. Pakistan.
9. Muzyka Chin.
- 10-11. Kultura muzyczna Japonii.
12. Kultura muzyczna Tybetu, Tuwy i Tajlandii.
13. Techniki wokalne i instrumentarium. Podsumowanie.

Realizowane w semestrze letnim wykłady dotyczą pozaeuropejskich kultur muzycznych. Studenci poznają tu z jednej strony muzykę w pewien sposób skomplikowaną, np. wielogłosowe pieśni Pigmejów i ragi hinduskie, z drugiej - muzykę strukturalnie prostą, np. pieśni Eskimosów i Aborygenów. Każda kultura muzyczna przedstawiona jest w szerokim kontekście społeczno-kulturowym, który pozwala wyjaśnić jej istotę. Zainteresowanie studentów tymi kulturami jest bardzo silne, co najlepiej widać poprzez pracę własną (np. poznawanie obcych kultur za pośrednictwem internetu) i dyskusje na temat przekształceń muzyki tradycyjnej pod wpływem zmian cywilizacyjnych.

metody dydaktyczne

Podstawą kursu są wykłady oparte na literaturze polskiej i obcojęzycznej uzupełniane przede wszystkim licznymi przykładami słuchowymi oraz mapami, zdjęciami, transkrypcjami i tłumaczeniami obcojęzycznych tekstów w utworach wokalnych. W celu uatrakcyjnienia spotkań wprowadzane są różnego rodzaju ciekawostki i zagadnienia wywołujące dyskusje.

warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania

- wygłoszenie referatu na wybrany temat
- zaliczenie kolokwium
- zaliczenie testu słuchowego

Każde zadanie jest punktowane, a suma zdobytych punktów zostaje przełożona na ocenę.

Podpisy autorów: